

Po upadku powstania styczniowego nastąpił okres repressji, które dotknęły szerokie kręgi społeczne. Pod wrażeniem przegranej nastąpił marazm społeczny, który trwał kilkadziesiąt lat. W atmosferze klęski i rozczarowań nasiliły się tendencje do pracy organicznej. Dopiero od początku lat dziewięćdziesiątych społeczeństwo szerzej zaczęło interesować się polityką w przewidywaniu zamin politycznych w Europie, gdyż zaborcy ziem polskich po raz pierwszy znaleźli się w przeciwstawnych obozach politycznych.

Władze carskie, nieufne wobec wszelkich inicjatyw polskich, najwcześniej zezwoliły na zakładanie straży ogniowych. W Krośniewicach po raz pierwszy straż ogniową utworzono w 1880 r. Inicjatorem powołania straży był Konstanty Rembielewski, a pierwszym jej komendantem został lekarz Kajetan Nepomucen Kucharski, a od 1883 r. był nim Michał Makowski. Straż została rozwiązana za śpiewy patriotyczne na ulicy, a jej komendant zesłany na Syberię.

W dniu 9 września 1870 r. w guberni warszawskiej zamieniono na osady szereg miast, a w tym i Krośniewice. Krośniewice już jako osada, zostały włączone do gminy Wroczyny, z przemianowaniem jej na gminę Krośniewice. (...)

Odtąd dzieje Krośniewic roztapiają się w ogólnym nurcie dziejów gminy. Zarząd gminy stanowił wójt i ławnicy, a do pomocy wójtowi był zatrudniony pisarz gminy. Siedziba gminy, mimo peryferyjnego położenia osady, mieściła się w Krośniewicach.

Pierwszym wójtem gminy Krośniewice został Wojciech Trzaskalski, który pełnił tę funkcję przynajmniej do 1874 r. Ławnikami gminy w 1874 r. byli Wojciech Michalski, Wojciech Stelmachowski i Michał Rajewski.

W Krośniewicach funkcjonował również sąd gminny II okręgu powiatu kutnowskiego. (...).

Szkolnictwo w Krośniewicach opierało się najpierw o jedną, a później o dwie szkoły elementarne. Szkoła najpierw jako koedukacyjna funkcjonowała od 1817 r. W 1874 r. uczyło się tu 70 dzieci, a etat miał jeden nauczyciel (...). Na początku XX w. do szkoły uczęszczało 143 dzieci, które uczyło 2 nauczycieli. (...) Szkołę żeńską odłączono od męskiej w 1892 r. i odtąd funkcjonowały dwie odrębne szkoły, chociaż nauka odbywała się w jednym budynku. (...) W 1894 r. szkołę męską prowadził Józef Sokołowski, natomiast żeńską Michalina Gniewosz.

W latach 1860-1871 działała też prywatna pensja dla dziewcząt prowadzona przez J. Barańską przy ul. Targowej. Kształciła ona ok. 20 - 30 dziewcząt.

W Krośniewicach funkcjonowała apteka w budynku nr 3 położonym wg planu z 1841 r. na sąsiedniej do zajazdu działce nr 2. Została założona w 1856 r. przez Wilhelma Stromfelda (1833 - 2.03.1913). Drugim właścicielem apteki, od 1865 r. do 15 kwietnia 1880 r., był Aleksander Stankiewicz, a potem należała kolejno do: Władysława Olsztyńskiego (1880 r.), Mariana Trojanowskiego (1880-1882 r.), Stefana i Józefa Szaniawskich (1882-1883 r.), Ildefonsa Szwejkowskiego, Branda, Ludwika Jasieńskiego, a od 20 sierpnia 1907 r. do Władysława Dunin-Borkowskiego.

1870-1918 r.

Wpisany przez Michał Morawski
wtorek, 26 lutego 2008 15:35

Od 1910 r. filia tej apteki funkcjonowała również w Dąbrowicach.

Od 1882 r. budowano dzwonnice przy kościele (data ukończenia budowy nie jest znana). Kosztorys i plan budowli sporządził Jan Kowalski, który zainkasował za to 64 rb 84 kop.

Dość aktywny był w Krośniewicach i okolicy ruch polityczny w środowisku ziemiańskim, które było reprezentowane przez Narodową Demokrację. Pod wpływem Narodowej demokracji znajdowała się również inteligencja w Krośniewicach. Zbliżający się w 1918 r. koniec I wojny światowej niósł dla Polaków nowe nadzieje.

Wykorzystano fragmenty publikacji KROŚNIEWICE. DZIEJE MIASTA I OKOLICY (1397-1945) - Jan Józefcki, Piotr Stasiak